

Lar barna se bakterier

Et sammenleggbart mikroskop skal lære barn hvor viktig det er å vaske hendene.

AV KJERSTI BUSTERUD / NTB | PUBLISERT 13. SEP. 2020

Gutt med foldskop, et mikroskop i papp

Dette foldskopet forstørrer ting 140 ganger. Dermed kan man for eksempel studere hvordan hendene ser ut før og etter håndvask. Foldskopet forstørrer nok til at man kan se bakterier, men ikke virus. Foto: Sheri Bastien

Du har sikkert blitt fortalt tusen ganger at det er viktig å vaske hendene. Når vi tar på ting, kan vi få med oss bakterier og virus som kan gjøre oss syke. Men kanskje det går an å lære dette uten at de voksne skal mase hele tiden?

Sheri Bastien er forsker ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet. Hun leder et prosjekt som heter SHINE. Prosjektet skal finne smarte måter å lære folk i fattige land hvor viktig det er med rent vann og rene hender.

Som en del av prosjektet har barn i land som Tanzania, India og Myanmar fått hvert sitt sammenleggbare mikroskop.

– I stedet for å bare fortelle barn hvorfor de må vaske hendene, er det bedre å la dem se det, sier hun.

Foldskop

Mikroskopet barna har fått utdelt, kalles et foldskop. Foldskopet ble oppfunnet av noen amerikanske forskere. De vill lage et mikroskop som var så enkelt og billig at det kunne deles ut til mange.

Foldskopet er laget av papir og en liten linse som forstørrer 140 ganger. Dermed kan barna se både bakterier og mange andre små organismer med egne øyne.

– Foldskopet kan i tillegg kobles til mobiltelefonen, slik at man kan ta bilder av det man ser. Mikroskopet gjør det lett for barn å utforske på egen hånd, sier Sheri.

Dør av diaré

Da prosjektet SHINE startet, fantes ikke koronaviruset.

– Koronaviruset har virkelig vist hvor viktig det er med grundig håndvask, sier Sheri.

Men i land som Tanzania og India er det ikke bare koronaviruset det er viktig å beskytte seg mot. Mange barn dør for eksempel av diaré.

– Foldskopet har gjort at flere barn forstår hvordan sykdommer sprer seg, sier hun.

I Tanzania har lokalbefolkningen også lært å lage sin egen såpe. I tillegg har prosjektet lært dem å bruke et filter som renses drikkevann.

Vinn ditt eget foldskop!

- Lag en plakat om virus.
- Tenk deg at plakaten skal kunne henges opp i klasserom, på do og andre steder man trenger nyttig informasjon om virus og hvordan man skal unngå smitte.
- Overskriften på plakaten kan være "Visste du at ..." eller noe annet du finner på.

- Ta et bilde av plakaten, og send bildet innen 15. oktober til nys@forskningsradet.no. Få med hele plakaten på bildet, og sørg for at vi kan lese hva som står der.

BAKTERIER OG VIRUS

MAT OG HELSE

MENNESKEKROPPEN

MEDISIN OG SYKDOM

Meldinger ved utskriftstidspunkt 3. april 2025, kl. 22.24 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.